

12 tras

Kultura—
Jablonec

VYCHÁZKOVÉ TRASY

Jelení Hora a Jablonec nad Nisou

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt „Jelení Hora a Jablonec nad Nisou – opět spolu“ je spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nisa

Projekt „Jelení Hora a Jablonec nad Nisou – opět spolu“ je spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nisa

Text: Urząd Miasta Jelenia Góra, Kultura Jablonec
Nastavení: Sandra Jaskólska
DTP a tisk: AD REM www.adrem.jgora.pl

© Urząd Miasta Jelenia Góra, 2022
Foto: MediaSport, archiwum Miasta Jelenia Góra,
Matyáš Gál, Josef Hurta, arch. Kultura Jablonec

V naší brožurce Vám představíme osm tras vedoucích po těch nejzajímavějších oblastech Jelení Hory a čtyři trasy kolem Jablonce nad Nisou. Navrhované výlety mají různý stupeň obtížnosti, doba chůze u nich uvedená je průměrná a není do ní započítán čas na návštěvy jednotlivých atrakcí či na odpočinek. Každá z jelenohorských tras začíná v blízkosti autobusových nebo vlakových zastávek. Trasy u Jablonce nad Nisou začínají v místech, která se nacházejí v centru města nebo u autobusových zastávek.

Brožurka vznikla v rámci projektu „Jelení Hora a Jablonec nad Nisou – opět spolu“ spolufinancovaného z prostředků Evropské unie v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Nisa.

Přejeme Vám příjemný pobyt v partnerských městech Jelení Hora a Jablonec nad Nisou a mnoho pozitivních zážitků na každé vycházce.

BOROWY JAR

cca 4 km

cca 1 hod.

Perla západu

Borowy Jar, tj. soutěska řeky Bobr mezi Jelení Horou a vsí Siedlęcín, se nachází severozápadně od centra Jelení Hory. Toto území je chráněno v rámci Chráněné krajinné oblasti Údolí Bobru, je porostlé lesem a plné skalních útvarů rozmanitých tvarů, z nichž se naskýtají krásné výhledy na údolí řeky, okolí Jelení Hory i samotné město. Zachované památky i unikátní krajina sem po celý rok lákají milovníky pěší i cyklistické turistiky, a dokonce i horolezce.

Na náš výlet vyrazíme od zastávky MHD na ul. Podwale v Jelení Hoře. Jdeme po zelených značkách Stezky Piastovských hradů a dojdeme na **Návrší Křivoústého**. Podle pověstí zde kníže Boleslav Křivoústý v roce 1108 založil opevněnou tvrz, která znamenala počátek města Jelení Hora. Poslední archeologické průzkumy však ukazují, že hrad zde byl postaven ve 2. pol. 13. stol. O století později vyhořel, byl znovu vystavěn a v 15. stol. opět zničen. Dnes kromě zbytků valů dávného hradiště najdeme na vrcholu rozhlednu, jež zde byla postavena v roce 1911 a díky tvaru své střechy dostala jméno Hříbek. Rozprostírá se z ní úžasný výhled na Jelenohorskou kotlinu a hory, jež ji obklopují.

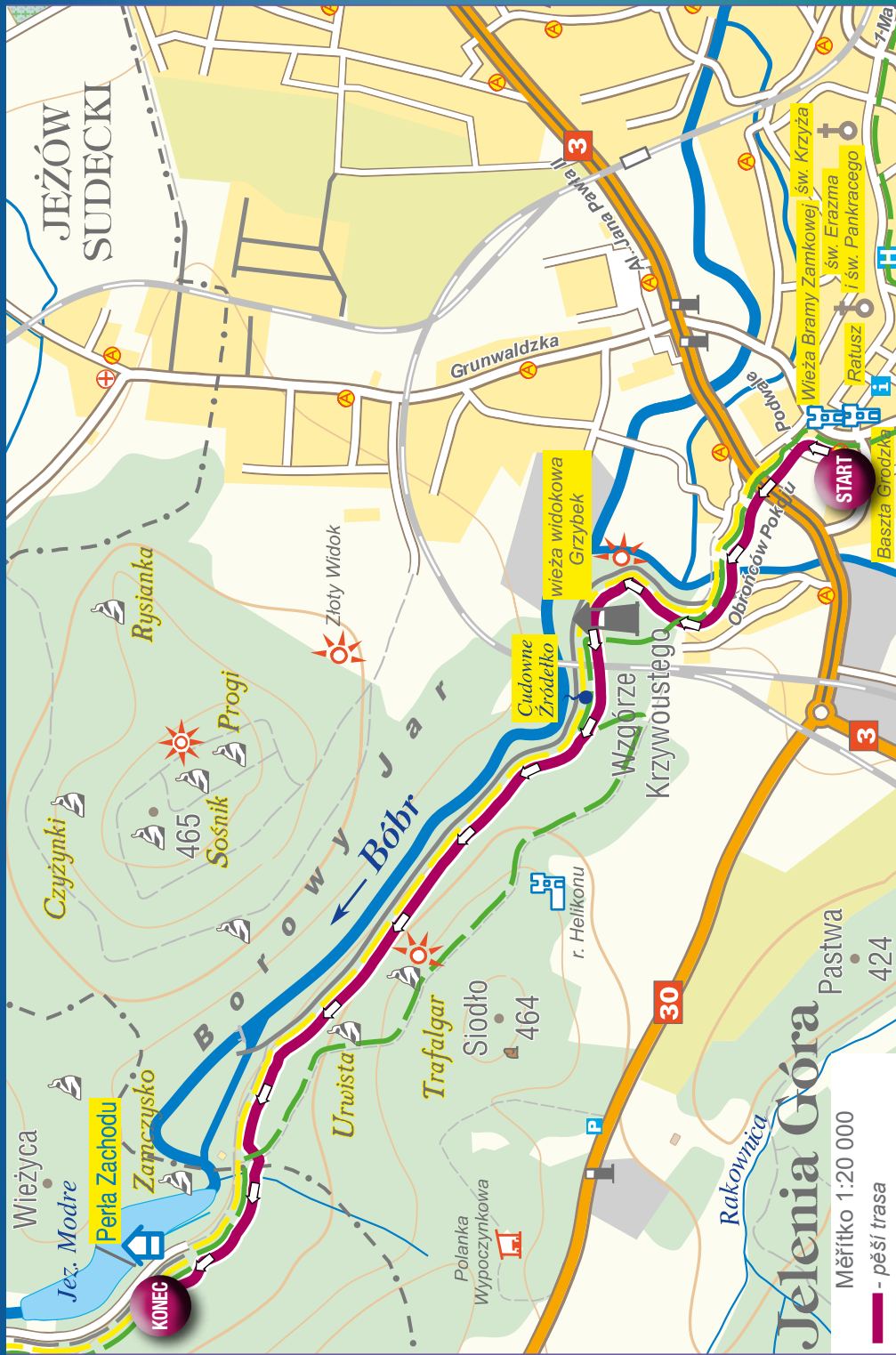
Sejdeme k řece Bobr a dostaneme se na žlutou stezku, po které se vydáme vlevo podél řeky. Do roku 1945 se tato trasa jmenovala **Cesta konce světa**, dnes tato pěší a cyklistická stezka nese jméno Mariana Południkiewiczze, tragicky zemřelého lékaře a filantropa z Jelení Hory. Zanedlouho projdeme pod mohutným železničním viaduktem postaveným v letech 1951-1953 v místě původního, jenž byl vybudován v roce 1865.

O něco dál se nachází tzv. **Zázračná studánka** (Cudowne Źródelko). Podle lidových pověstí měla zdejší voda u těch, kdo se jí napili, odhalovat lež a manželskou nevěru. O mnoho století později bylo toto místo spojováno s pramenem v Bojótii na úpatí pohoří Elikóna. Ke konci 18. století nařídil starosta Jelení Hory Johann Christoph Schönau vybudovat na nedaleké hoře Sedlo (Siodło) městský park podle vzoru řecké Elikóny a všechna atraktivní místa v okolí nazývat pomyslnými sídly múz.

Cestou mineme ruiny staré papírny a ještě dál umělý ostrov, na němž jsou umístěny historické vodní turbíny. U zákrutu Bobru naproti skalnímu útesu uvidíme funkční elektrárnu Bobrowice. Mírnému stoupání u ní se říká Konec světa.

Malebná cesta odsud vede k **hostinci Perla západu**. Stavba se nachází u Modrého jezera (Jezioro Modre) na jeho strmém břehu. Byla zde postavena počátkem 20. stol. V plné kráse si ji prohlédneme nejlépe z můstku nad vodou, který vede ke skále Věžice (Wieżycy) na druhém břehu vodní nádrže. Terasa zezadu hostince a s ní spojená věžička pak umožňují obdivovat krásné výhledy na údolí Bobru.

Naši trasu si můžeme prodloužit, když se vydáme ke středověké **Knížecí věži** (Wieża Książęca) v **Siedlęcínu**. Tato památka je proslulá malbami s dvorskými tématy ze 14. století, které pokrývají její stěny. Procházka od Perly západu ke Knížecí věži nám zabere asi 25 minut.

Jelenia Góra

Méřítko 1:20 000

— - peší trasa

Pastwa 424

Grunwaldzka

Bóbr

Krzywoustego

JEZÓW
SUDECKI

START

KONEC

HORA GAPY

Zlatý výhled

Hora Gapy (dříve *Kappenberg*, Kapucová hora) je rozsáhlá vyvýšenina na pravém břehu Bobru porostlá smíšeným lesem. Nachází se nad bývalou Školou spojařských vojsk na ul. Podchorážých. Kdysi to byl oblíbený cíl vyhlídkových výletů Jelenohořanů i plenér pro malíře. Protíná ji poměrně hustá síť lesních cest a z jejich svahů vyčnívá řada malebných skalek, mj. **Progi**, **Czyżynki** či **Sośnik**. Posledně jmenovaná tvoří přírodní vyhlídku na Jelení Horu s Krkonošemi v pozadí a také na okolí Sudetského Ježova (Jeżów Sudecki). Toto území spadá do Chráněné krajinné oblasti Údolí Bobru, která je jednou z nejoblíbenějších oblastí pro horolezce ležících blízko Jelení Hory.

Výlet můžeme začít u **věže Hradní brány**, ze které je náš cíl dokonale vidět. Věž je jediná zachovaná část městské brány, jež na tomto místě existovala do 19. stol. a bránila vstup do města ze strany Návří Křivoústého. Byla postavena v roce 1584 po požáru své předchůdkyně, o níž první zmínka pochází z roku 1549. Trasa vede ulicemi Podwale, Grunwaldzka a Podchorážých. Naše putování si můžeme zkrátit tak, že dojedeme městským autobusem č. 1 ze zastávky Podwale na zastávku Podchorážých.

Od zastávky MHD na ul. Podchorážých nacházející se severně od centra Jelení Hory se vrátíme ulicí k železničnímu viaduktu a u něj odbočíme na západ do úzké uličky vedoucí podél kolejí. Ujdeme asi 500 m a odbočíme z ní vpravo na stezku, která nás dovede na **Zlatý výhled**. Odtud se řídíme cedulkami a dojdeme na vyhlídku na hoře Gapy – na **skalku Sośnik**. Ke konci 19. stol. zde bylo vytyčeno mnoho značených stezek, které vedly na vyhlídková místa. Jedna z nich se jmenovala „Stezka kněžny Charlotty“.

HORA KOZINIEC

cca 6 km

cca 2 hod.

Dubový ostrov

Koziniec (něm. *Molkenberg*, 462 m n. m.) je nejvyšší návrší horského pásma Divišovské kopce (Wzgórza Dziwiszowskie) ležícího v zákrutu řeky Bobr. Ještě ne tak dávno se na jeho vrcholu nacházela ocelová rozhledna vybudovaná v letech 1880-1906. Dnes z ní zbyly pouze schody vedoucí na vrchol kopce (vedly až ze vsi Dąbrowica). Trochu níže si můžeme všimnout částí zdi středověkého hradu. Přes kopec vede zelená Stezka Piastovských hradů.

Na výlet vyrazíme od hlavního vlakového nádraží v Jelení Hoře. Odsud se vypravíme směrem do centra města a projdeme podchodem pod kolejemi. Za podchodem přejdeme ul. Wincentego Pola a ul. Złotnicza a poté jdeme po Rózyckiego podle značek zelené turistické stezky. Přejdeme most přes řeku Bobr a dostaneme se do čtvrti Zábobří (Zabobrze). Za mostem odbočíme doprava na ul. Wiejska, která nás provede bývalou vsí Strupice připojenou k Jelení Hoře v roce 1954. Je to jedna z nejstarších částí města. U zákrutu řeky Bobr mineme místo zvané **Dubový ostrov** (Wyspa Dębowa), kde si můžeme v pohodlí odpočinout.

Ul. Wiejska přechází v ul. Łączna a druhá jmenovaná nás dovede na ul. Wincentego Pola a k mostu přes řeku Bobr v městské části **Grabary**. Nachází se u něj dva balvany. Na prvním z nich uvidíme pískovcovou tabuli s vytesanými lety nejvyšší hladiny řeky a pískovcový basrelief s vyobrazením dítěte. Na druhém balvanu je umístěna informační cedule, z níž se dozvíme, že v těchto místech dne 2. června 1608 rozbouřená voda Bobru strhla košík se spícím dítětem. O něco níže ho šťastně vyvrhla na břeh. Když matka našla zachráněné miminko, z vděčnosti nechala vyrobit basrelief s podobiznou dítěte, který byl později zazděn do nedalekého mostu a dnes se nachází na zmíněném balvanu u mostu.

Držíme se zelené turistické značky, přejdeme na druhou stranu ul. Wincentego Pola a po stezce podél řeky po naší pravé straně putujeme na nedaleký Koziniec. Na vrcholu kopce se nachází vyhlídka, z níž se rozprostírá panorama okolních obcí a vzdálených pohoří.

cca 7 km

cca 2 hod.

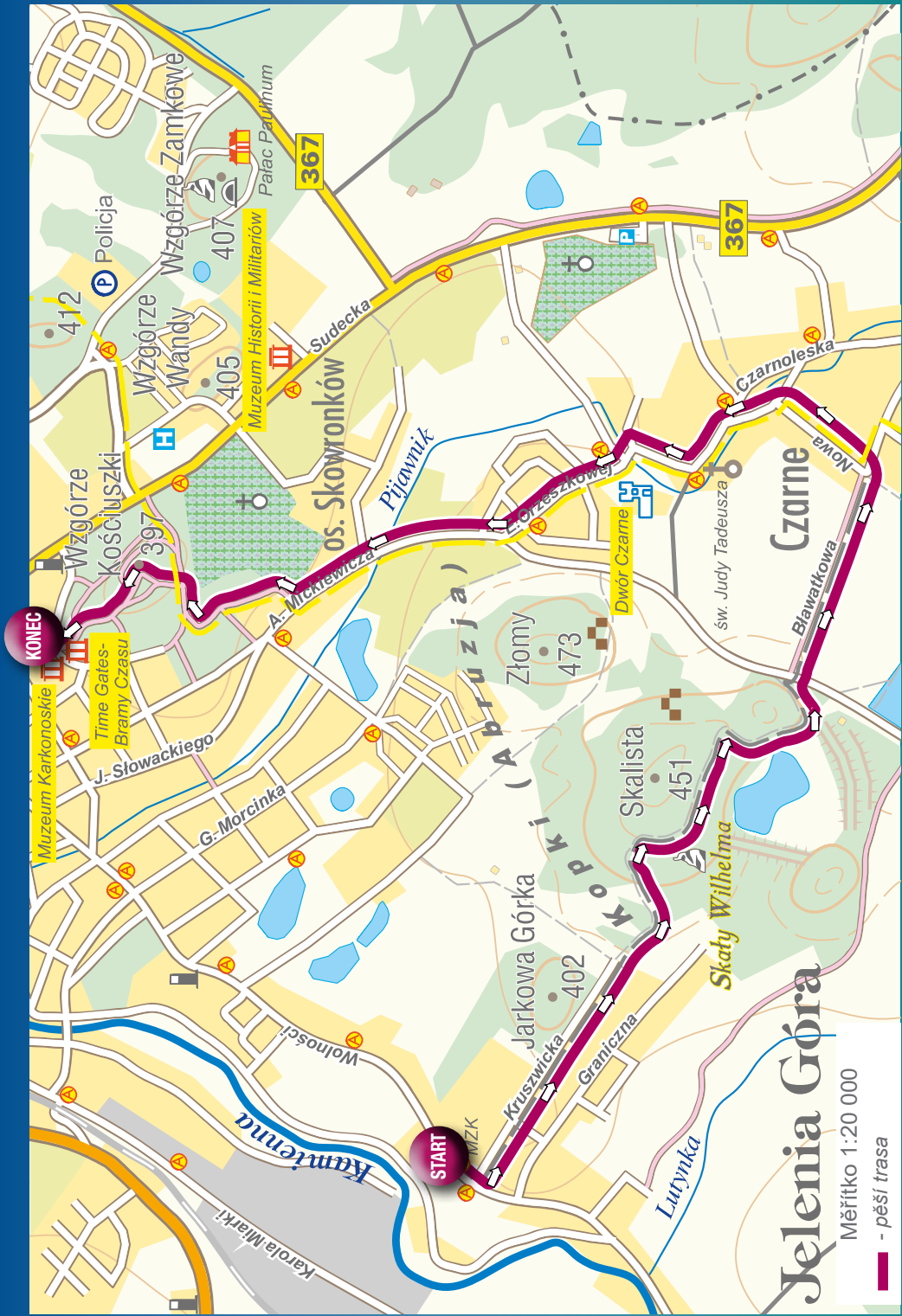

Vilémovy skály

Vilémovy skály patří k návrší Kopki, kterému předváleční obyvatelé tohoto území nadneseně říkali Abruzzen, protože jim údajně mělo připomínat Abruzy, tedy nejvyšší pásmo v italských Apeninách. Samotným skalkám se pak říkalo Göttersitz, což je možné přeložit jako **Trůn bohů**. Na té nejvyšší z nich se dochovaly části desky věnované německému císaři Fridrichovi III.

Vydáme se od zastávky MHD „Zajezdnia MZK“ po černé turistické stezce vedoucí podél ul. Kruszwicka. Ujdeme asi 500 m a vlevo mineme zříceninu zámku, který zde byl postaven v 19. stol. Hned za ním se u naší cesty vynoří **Jarkova hůrka** (Jarkowa Górka), na jejíž dva vrcholy vedou lesní stezky. Na severní straně tohoto návrší se rozprostírají krásné výhledy na centrum Jelení Hory. O necelých 400 m dále vede naše stezka vlevo, vzhůru směrem k lesu. Po strmém stoupání odbočíme doprava a za chvíli se ocitneme na Vilémových skalách. Z kopce se vydáme po černé turistické značce, která se už v oblasti Černého sídliště (Osiedle Czarne) spojí se žlutou stezkou. Asi po 40 minutách se ocitneme v **parku Návrší Tadeusze Kościuszki**. V 19. stol. to bylo oblíbené vycházkové místo Jelenoňanů. Nachází se zde mnoho procházkových alejí, místa na cvičení, hřiště a také geologický profil Západních Sudet, který zde byl vztýčen v roce 1902 z hornin, jež tyto hory tvoří.

Putujeme parkem a dostaneme se ke **Krконоšskému muzeu**. Stavba byla vybudována v letech 1912-1914 a později několikrát rozšířena. Na místě můžeme obdivovat řadu výstav věnovaných historii a kultuře Krkonoš. Nejcennější je expozice představující historické a současné umělecké sklo.

Jelenia Góra

Měřtko 1:20 000

- pěší trasa

ok. 9 km

ok.

2 hod. 40 min

Rozhledna na Starostenské hoře

Stezka vede kolem Teplic (Cieplice). K jejímu hlavnímu červeně označenému okruhu přiléhá úsek zelený (ten začíná u zastávky MHD Ceglana a končí u tzv. hrobu neznámého vojína) a žluté spojovací stezky, a všechny dohromady tvoří celou trasu.

Na výlet se vydáme od zastávky MHD Sołtysia Góra v Teplicích. Z křižovatky ulic Wolności a Junaków jdeme po červené značce na **rozcestí Starostenská hora** (Rozdrože Sołtysia Góra) a dále k rozhledně nacházející se na vrcholu kopce, odkud se naskýtá velmi hezké panorama Teplic s Krkonošemi v pozadí. Držíme se červené okružní stezky, putujeme na vyhlídku Panorama a poté přes rozcestí nad studánkou (Rozdrože nad Żródełkiem) na ul. Krośnieńska. Zde zatočíme doprava, na úrovni hřbitova na levé straně odbočíme doleva a pokračujeme po značce naší cesty, až dojdeme k Mořskému oku (Morskie Oko), kde byl pravděpodobně počátkem 20. století v provozu kamenolom.

Vytyčená stezka nás poté zavede přes **rozcestí Polana** (Rozdrože Polana) a **rozcestí pod Chmelníkem** (Rozdrože pod Chmielnikiem) až do blízkosti jednoho z vrcholů Lomnických hor **Chmelníku**. Až dojdeme na ul. PCK, ještě před kostelem Matky Božího Milosrdenství, který vidíme před sebou, zatočíme doleva, přejdeme ul. Wróblewskiego a vejdemo na ul. Nad Stawami. Na jejím konci se vydáme doleva na ul. Podgórzyska. Dojdeme k autobusové točně na zastávce MHD Podgórzyska a odbočíme doprava směrem k Centru péče o dítě „Dąbrówka“. Dále opět odbočíme doprava – na hráz suché protipovodňové nádrže Cieplice. Projdeme se po hrázi a sejdemo z ní do Norského parku, který v roce 1906 založil vlastník bývalé továrny papírenských strojů v Teplicích Eugen Füllner. Ozdobou parku je **Norský pavilon** vybudovaný v letech 1906-1909. Byl postaven podle vzoru restaurace Frognersteteren v Oslu. Odtud už zamíříme po značkách přes Lázeňský park na Piastovské náměstí (Plac Piastowski).

LÁZNĚ SLEZSKÉ TEPLICE (CIEPLICE ŚLĄSKIE-ZDRÓJ)

6

TRASA

Od roku 1976 jsou Teplice součástí města Jelení Hora. Předtím to byla samostatná obec, jejíž historicky potvrzené počátky sahají do 2. poloviny 13. stol. Už tehdy byly známé zdejší teplé prameny a využívaly se k léčbě, což z Teplic činí nejstarší lázeňské středisko v Polsku spolu s lázněmi Łądek-Zdrój. Právě od teplých pramenů (zdejší vody dosahují teploty 87 °C) pochází název obce, latinsky *Callidus fons*, německy *Bad Warmbrunn* či polsky Cieplice (ve středověku Cheplewode).

Piastovské náměstí (Plac Piastowski)

cca 3 km

cca 1 hod.

Začátek našeho výletu je na zastávce MHD Plac Piastowski v Teplicích. Odtud zamíříme západně k centru lázní. Přejdeme po mostě přes řeku **Wrzosówka**, abychom o chvíli později minulí zprava zajímavou budovu Polské pošty postavenou v roce 1885. Záhy dojdeme na náměstí Bojovníků (Plac Kombatantów), kde se do konce 70. let 20. stol. nacházel hřbitov u evangelického kostela Spasitele. To, že zde existoval hřbitov, nám připomene tzv. Pamětní lampa (Lampa Pamięci), která byla na náměstí umístěna v roce 2006. Samotný kostel byl vybudován v letech 1774-1777.

O něco dál, u Piastovského náměstí, se tyčí klasicistní **zámek Schaffgotschů** postavený v letech 1784-1788, ačkoli práce na něm trvaly až do začátku 19. stol. Kdysi to bylo hlavní sídlo bývalých vlastníků Teplic. Za zámek odbočíme doleva a vstoupíme do Lázeňského parku. Ačkoli jeho počátky sahají až do 18. století, svou dnešní podobu – v anglickém stylu – získal ve století 19. U hlavní aleje se nachází lázeňský pavilon Edward, koncertní pavilon a také Lázeňské divadlo animace (Zdrojowy Teatr Animacji) s přílehlou budovou tzv. Galerie. U posledně jmenované stavby se můžeme vydat doleva směrem k termálnímu vřídlu C1, anebo odbočit doprava a dojít k tzv. **Piastovským mečům**, tedy k Památníku Martyrologie a chvály polského vojska vztyčeného v roce 1967.

Po okraji parku, kde se nachází pomník, putujeme směrem k pavilonu Edward a za ním pak vyjdeme na Piastovské náměstí, kde najdeme venkovní pramen minerální vody zvaný Pramen vodní víla (Nimfa Wodna Zdrój). Jdeme dál pod volně stojící zvonicí a vstoupíme do areálu bývalého cisterciáckého klášterního komplexu, tedy komplexu budov spojených se založením Teplic ve 13. stol. a příchodem cisterciáků v roce 1403. Jednou z nejcněnějších staveb komplexu je barokní **kostel sv. Jana Křtitele** vystavěný v letech 1712-1714. Na hlavním oltáři chrámu vidíme obraz Michaela Willmanna, jednoho z nejproslulejších malířů éry baroka ve Slezsku.

V části klášterní budovy se dnes nachází **Muzeum přírody**, jehož výstavy představují nádherné kolekce ptáků, savců, zkamenělin, paroží, motýlů, mušlí, minerálů, řezů stromů a sádrových modelů hub. Když v roce 2011 během opravy budovy byly na stěnách kláštera objeveny fresky ze 17. století představující výjevy ze života sv. Bernarda z Clairvaux, byla na tomto místě uspořádána výstava Virtuální muzeum barokních fresek v Dolním Slezsku. V Muzeu přírody se pořádají také krátkodobé výstavy historického a uměleckého, především však přírodovědného charakteru, jako např. zářijová Výstava čerstvých hub.

Jdeme směrem ke Gradovně Teplice, mineme **Dlouhý dům**, který ačkoli byl vybudován ke konci 17. stol., svými kofeny sahá do středověku. Kdysi byly právě zde uchovávány přírodní sbírky a knihovna Schaffgotschů. Na jeho dvorku najdeme pramen Marysiańska.

Naši procházku ukončíme u hlavní budovy Lázeňského domu Lázní Teplice, kterou vystavěli Schaffgotschové v letech 1930-1931 jako moderní lázeňský komplex.

Měřítko 1:20 000

- pěší trasa

Cieplice Śląskie-Zdrój

Park Zdrojowy

Z JAGNIĄTKOWA NA HRAD CHOJNIK

Hrad Chojnik

cca 7 km

cca
2 hod. 20 min

Hrad Chojnik postavený na skále, ze tří stran obklopený propastmi, nebyl za celou svou dlouhou historií nikdy dobyt. Vybudovaný ve 14. století se proměnil v trosky v roce 1675 po požáru vyvolaném úderem blesku. Pevnost se nachází na území Krkonošského národního parku, který byl v roce 2016 rozšířen po připojení dosavadní enklávy hory Chojnik k hlavní zóně parku a kromě Chojniku se tak součástí parku ocitly také **hory Žar, Kopista a Szerzawa**.

Vyrazíme od zastávky MHD u **Městského muzea – Domu Gerharta Hauptmanna** v obci Jagniątków. Po návštěvě muzea, které se nachází v bývalém sídle spisovatele a držitele Nobelovy ceny a před válkou se mu říkalo Wiesenstein, tedy Luční kámen, se vypravíme k silniční křižovatce za budovou muzea. Zde odbočíme doprava podle černé turistické značky. Vede tudy Promenáda Jagniątkowa. Promenáda je pěší a cyklistická stezka s délkou 2,5 km, která byla zřízena pro ochranu, zpřístupnění a propagování zdejšího přírodního bohatství. Nachází se u ní mj. listnaté lesy s dominantním bukem, horské trojštětové louky, vlhké louky, mokřady.

Na ul. Myśliwska se černá stezka napojuje na stezku modrou a obě nás vedou dolů k ul. Michałowicka. Zde je opustíme a jdeme doleva ke **kostelu Božího milosrdenství**. Chrám byl vystaven v letech 1980-1985 ve slohu navazujícím na podhalaňský sloh. Jeho prvním a dlouholetým farářem byl kněz Marian Matula známý na Jelenohorsku jako kněz Kubek. Duchovní byl celá léta oblíbeným fejetonistou v Jelenohorských novinách (Nowiny Jeleniogórskie) a skvělým přítelem mnoha Jelenohořanů.

Od kostela sejdem po žluté značce, na kterou se záhy napojí Promenáda Jagniątkowa. Za mostem přes řeku Wrzosówka nás zavede na ul. Zarzeczna, následně Karkonoska, Kręta a opět Karkonoska, a skončí u přírodní památky **Dub míru** (Dąb Pokoju). Kdysi u něj stál pomník věnovaný obětem 1. světové války. Odtud se vydáme po zelené značce, která nás zavede na severovýchod k Pekelné dolině pod Chojnikem. Pokračujeme doprava tzv. Stezkou Kunegundy, která vede na **Žárské sedlo** (Przełęcz Żarska). Odtud jdeme po žluté stezce doleva na hrad Chojnik. Z Chojniku můžeme sejít po černé značce přes **Zbojnické skály**, jejichž hlavní atrakcí je jeskyně Děravý kámen (Dziurawy Kamień) a Zbojnická skrýš (Zbójcka Grota). Alternativou je procházka do Soběšova (Sobieszów) po mírnější červené stezce.

Sobieszów

Zachemnie

Jagniotków

Piechowice

KPN: Centrum Muzealno-Edukacyjne Karkonoskiego Parku Narodowego - Pałac Sobieszów

366

św. Marcina

sztolnie

Cicha Dolina

Cichy Potok

Sobiesz 633

Trzmielak 647

Grzybowiec 750

Willa Sierdzia Bózego

Dom G. Hauptmanna

Karkonoska

Zbojeckie Skatki

Chojnik 627

Zamek Chojnik

Żar 680

Karkonoski Park Narodowy

Rędzianki 591

Chetm 483

Kuczynik 577

Podzamcze

KONIEC

START II

Měřítko 1:20 000
- pěší trasa

JAGNIĄTKOWSKÝ ČERNÝ KOTEL

Muzeum – Dům Gerharta Hauptmanna

Jagniątków je nejvýše ležící část Jelení Hory, jejíž velkou výhodou je přímé sousedství Krkonošského národního parku. V horní části Jagniątkowa se nachází **vila Luční kámen** (Łąkowy Kamień), kdysi dům německého nositele Nobelovy ceny za literaturu Gerharta Hauptmanna. Dnes se zde nachází muzeum věnované tvorbě tohoto spisovatele.

Ze zastávky MHD Dom Gerharta Hauptmanna se vypravíme na jih, přejdeme přes parkoviště, za nímž vede ul. Myśliwska. Vejdeme na modrou turistickou stezku, která nás zavede nahoru k Živé genobance Jagniątków Krkonošského národního parku. Hlavním úkolem tohoto střediska je péče o biodiverzitu krkonošské flóry zajištěním a rozšířením jejich genetických zdrojů. Na tomto místě se nachází také lesní škola, probíhají tu vzdělávací kurzy a několik let se zde úspěšně chová velmi vzácný motýl typický pro Krkonoše, jasoň červenooký.

Modrá turistická stezka, zde nazývaná Korálková stezka, nás odsud zavede do hloubi hor. Až překročíme tzv. Třetí cestu, u které se nachází příštířesek autobusové zastávky, dělí nás ještě pár chvil procházky od Korálků (Paciorki). Jedná se o skupinu žulových skalek, které se většinou nacházejí po pravé straně naší stezky, ve výšce 1040-1070 m n. m. Dvě z nich nalezneme na levé straně cesty a vyhlídková terasa, která je zde umístěna, nám umožní obdivovat výhled na Krkonoše.

O nějakých 700 m výše nás modrá značka dovede na **rozcestí pod Smělcem** (Rozdroże pod Śmielem – 1127 m n. m.). Zde opustíme Korálkovou stezku a jdeme doleva po zelené turistické stezce, zde nazývané Stezka nad zalesněnými vrchy (Ścieżka nad Reglami).

Stačí 10 minut procházky a dostaneme se na **rozcestí pod Javorem** (Rozdroże pod Jaworem – 1098 m n. m.), odkud se rozprostírá nádherný výhled na Jagniątkowský černý kotel (Czarny Kocioł Jagniątkowski). Je to jeden z šesti ledovcových kotlů v polských Krkonoších a stejně jako ostatní představuje pozůstatek činnosti pleistocenních ledovců. Jeho svahy dosahují výšky 150 m a jsou proruté četnými průrvami, u jejichž úpatí můžeme vidět osypové kužely. Tyto kužely jsou často zarostlé, což dokládá, že skalní závaly zde nejsou tak intenzivní jako ve Sněžných jamách (Śnieżne Kotły) nacházejících se západně odsud. V horní zploštěné části černého kotle si můžeme všimnout tzv. **Toulavého kamene** vysokého asi 1,5 m. „Toulavý“ proto, že pravděpodobně působením vody a mrazu se mírně přesunuje po svahu dolů.

Stezka nad zalesněnými vrchy nás dále zavede přes potoky Wrzosówka a Polski Potok a kolem prameniště řeky Zalesny na černou turistickou stezku, k tzv. Petrovce. Zde odbočíme doleva a jdeme dolů až do Jagniątkowa.

OKOLO JABLONECKÉ PŘEHRADY

6 km

1,5 hod.

Jablonecká přehrada

Přehrada v Jablonci nad Nisou – Mšeně je nejen oblíbeným místem ke koupání a sportování, ale také architektonickou a technickou zajímavostí. Vybudována byla v letech 1906–1911, aby chránila před povodněmi, které sužovaly obyvatelstvo žijící v podhůří. Zveme vás tedy na procházku kolem více než sto let starého vodního díla. Trasu zvládnete i s dětmi, pro které je v okolí dostatek hřišť. Vhodná je též pro rekreační běžce. Z centra města se k ní dostanete po čtvrthodince chůze **Palackého ulicí**.

Na promenádu kolem vody se vydáme od místního **minipivovaru Volt** směrem k obřím kovu-
vému rybářskému prutu. Jde o uměleckou plastiku sochaře Vratislava K. Nováka. Před **restaurací
Rybářská bašta** lze odbočit vpravo po hrázi a vrátit se po opačném břehu přehrady zpět. Naše
trasa však pokračuje dále kolem tzv. druhé a třetí přehrady a prochází částečně lesem. Objdeme
tak celou nádrž a ocitneme se na západním břehu, kde v létě najdeme pestrou nabídku občerstve-
ní a místa ke slunění. Stávaly zde v minulosti i tzv. **Sluneční lázně**.

Zpátky k pivovaru Volt se vrátíme přes žulovou hráz přehrady s dvěma věžemi. Po technické
i architektonické stránce je přehrada dílem, jež lidé obdivují dodnes. Zajímavostí je, že v roce 2013
byla dokončena nová štola, která v případě přeplnění přehrady může vodu odvést pod zemí mimo
zastavěnou část města.

MŠENO nad Nisou

JABLONKÉ PASEKY

START KONEC

Jablonecká radnice

3 km

1 hod.

Trasa začíná u turistického infocentra, které sídlí v **Domě Jany a Josefa V. Scheybalových**. Na první pohled poznáte, že jde o bývalou faru. Patřila k protějším **kostelu sv. Anny**, postavenému koncem 17. století, s nímž tvoří původní historické jádro města. Kopcem vzhůru se dostanete na začátek **pěší zóny** (Komenského ul.), která vás dovede přímo k **radnici**. Cestou by byla škoda si nepovšimnout zdobených měšťanských domů.

Mírovému náměstí, nejstaršímu v Jablonci, vévodí budova radnice postavená v letech 1931-1932 ve funkcionalistickém stylu. V létě její věž slouží jako rozhledna. Odtud se vydáme ulicí Gen. Mrázka k divadlu, které upoutá secesní noblesou. Kolem historické budovy pošty opět prudce stoupáme do ulice 28. října, kde stojí vily kdysi vlivných jabloneckých exportérů bižuterie. Dále míříme na **Horní náměstí**, kde vás ohromí pohled na monumentální katolický **kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova** a výhled do kraje s rozhlednou **Černá studnice** na obzoru. Poté se kolem budovy Střední uměleckoprůmyslové školy opět vrátíme k radnici. Umělecká škola je zde od roku 1880 a vychovává odborníky specializující se na bižuterii a další příbuzné obory včetně medailérství.

Z Mírového náměstí tentokrát odbočíme vlevo a Podhorskou ulicí dojdeme k malebnému kostelu Československé církve husitské na náměstí dr. Farského. Odtud už je to jen pár desítek metrů k **Muzeu skla a bižuterie**, které reprezentuje tradici, jež stála za rozkvetem **města Jablonec**.

ZA VÝHLEDY PŘES PETŘÍN NA DOBROU VODU A ČERTŮV KÁMEN

Jablonec nad Nisou

7,5 km

2,5 hod.

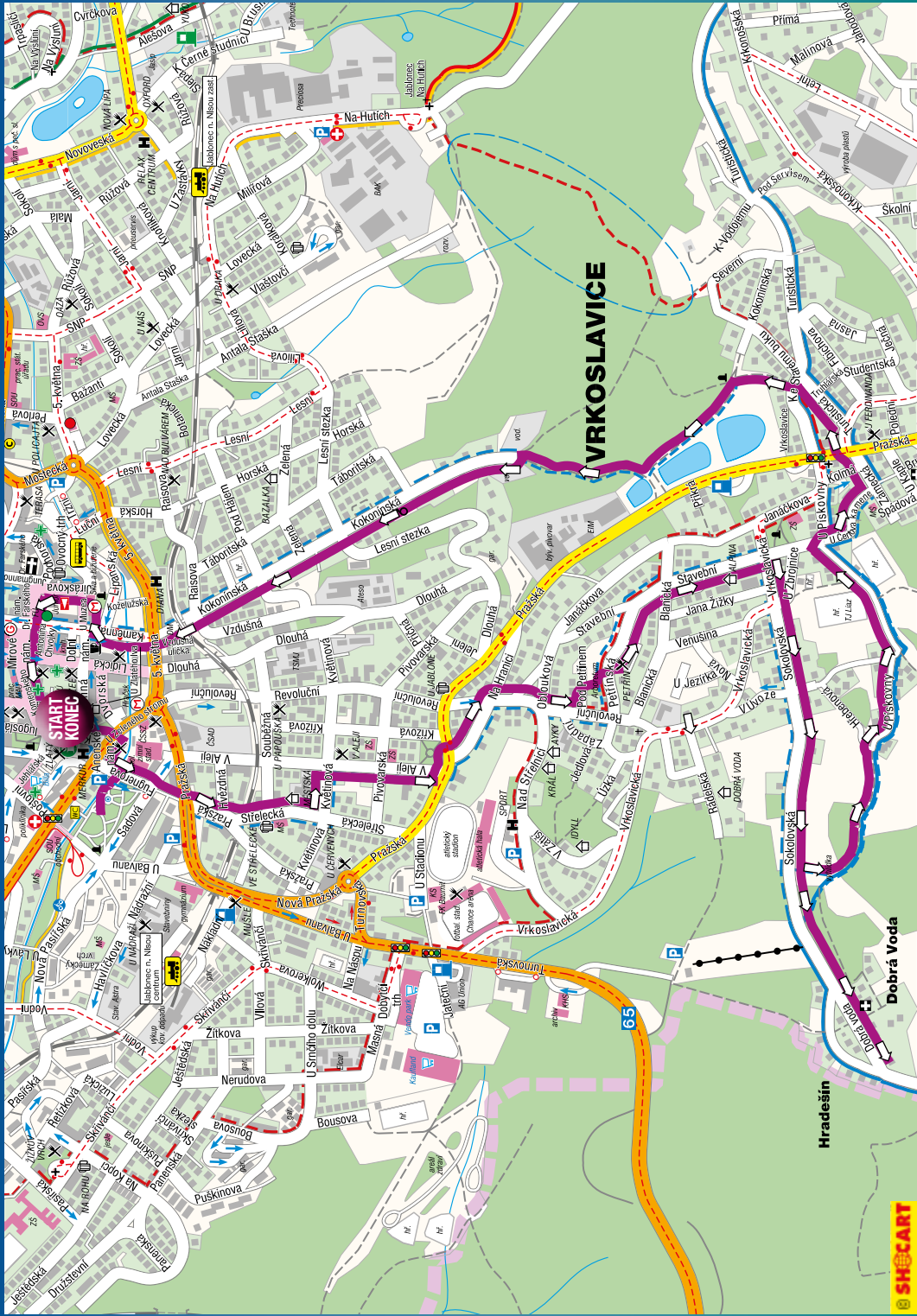

Odpolední procházka z centra města Jablonce nad Nisou na **vrch Petřín**. Za počáteční stoupání v první polovině okruhu budete odměněni krásnými výhledy na město a Jizerské hory. Na trase se nachází hned několik zajímavých míst.

Jedním z nich je **Dům Jany a Josefa V. Scheybalových** (bývalá fara), který patří mezi vůbec nejstarší domy Jablonce nad Nisou a který tvoří spolu s **kostelem sv. Anny** původní historické centrum města. Nese jméno významných místních národopisců, manželů Scheybalových, kteří v tomto domě kdysi bydleli. Nedaleko se pak nachází **Tyršovy sady**, více než sto let starý městský park s památníkem padlých v první sv. válce.

Nezapomenutelné výhledy vás pak čekají z **Petřína**, výletního hotelu s restaurací postaveného r. 1906. A další rozhledy na samotný Petřín a celé město nabízí nedaleká rulová skalka **Vyhliídka na Dobré Vodě**.

Další zajímavostí na trase je pak **Čertův kámen**, velký žulový balvan, který spočívá na čtyřech menších. Celá soustava vytváří jakousi otevřenou jeskyni. Ke kameni se váže pověst o ďáblovi a pokladu. Za zmínku pak jistě stojí i bývalý pivovar a pivovarské rybníky. I když z někdejší slávy zdejšího pivovaru (postaveného v letech 1833 až 1835) toho mnoho nezbylo, pivo se zde definitivně přestalo vařit v 80. letech minulého století.

K ROZHLEDNĚ NISANKA A PRAMENU NISY

Rohledna Nisanka

8 km

2,5 hod.

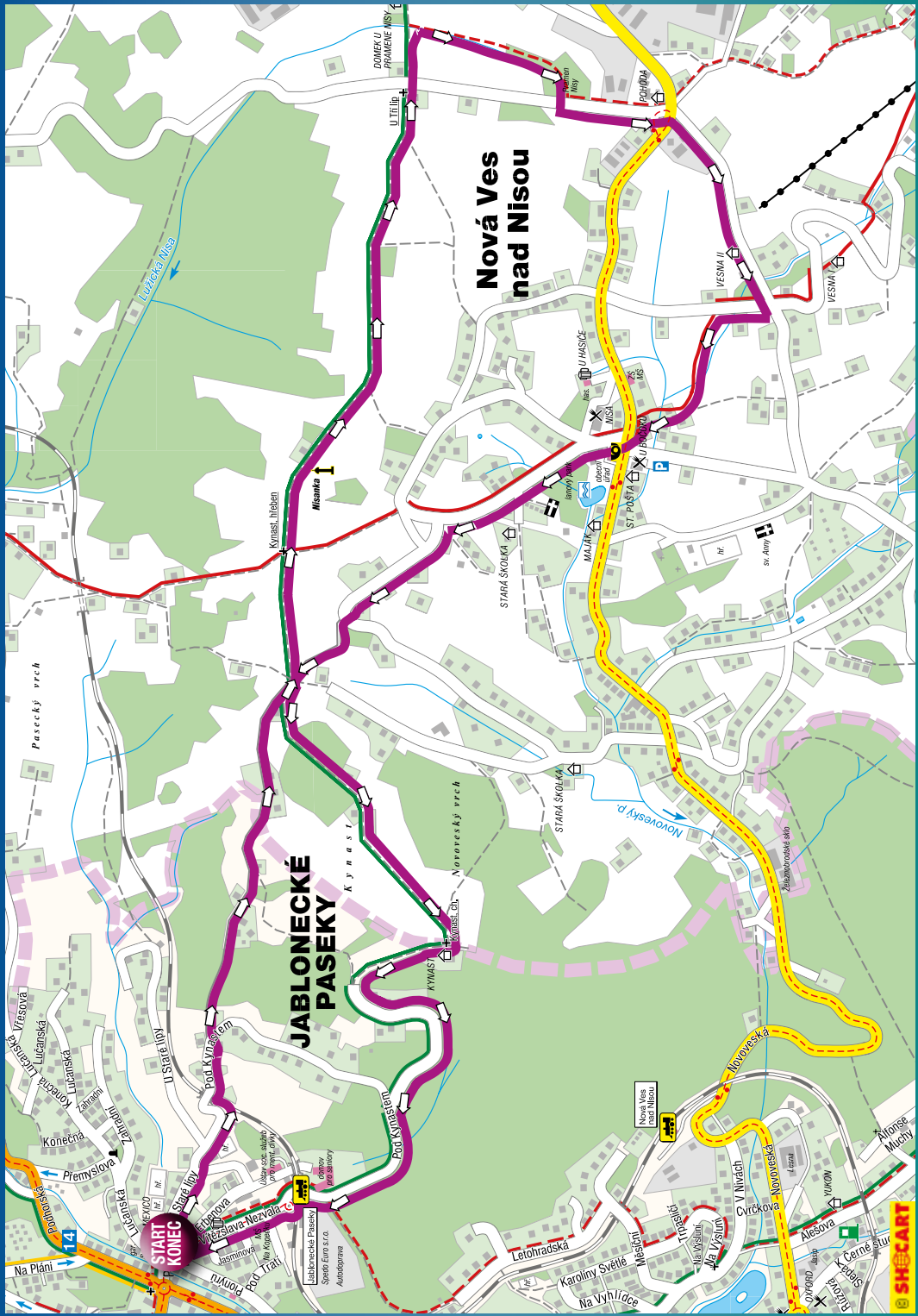

Osmikilometrový okruh z Jabloneckých Pasek na **rozhlednu Nisanka**, k prameni Nisy a přes Novou Ves a Kynast zpět do Jablonce. Trasa prochází malebnými místy, ke kterým se vážou zajímavé historické události.

Prvním z nich je **Císařská lípa**, 230 let starý a 14 m vysoký strom, který připomíná zastavení císaře Josefa II. během jeho inspekční cesty 26. června 1766. Vyhlídkové zážitky vám nabídne **rozhledna Nisanka** (676 m), která je kombinací telekomunikačního převaděče s vyhlídkovou plošinou. Postavena byla v r. 2006 a nabízí rozhledy na Jizerské hory, Krkonoše a Ještědský hřbet. Odpočinout si pak můžete **U Tří lip**, na křižovatce starých vozových cest z roku 1810, kde byly původní lípy znovu vysazeny a obnoven byl i železný kříž (boží muka). A pak už se blížíte k **prameni Lužické Nisy**, výchozímu bodu mezinárodní cyklotrasy Odra – Nisa, která měří 591 km a vede až k Baltskému moři.

Na trase zpět pak za zmínku jistě stojí **bývalé Lázně Paseky** (Bad Schlag). Základní kámen sanatoria byl položen v roce 1893 a v areálu lázní se nacházel park s promenádními cestami, v hlavní budově restaurační místnosti, čtenářský a hudební pavilon, a dokonce bazén s umělým vlnobitím a tenisové kurty! Lázně fungovaly do roku 1945 a v současnosti se zde nachází domov důchodců.

Nedaleký **Památník hrdinům první světové války** připomíná místo, kde se vojáci po návratu z fronty léčili v přilehlém sanatoriu, někteří však svým zraněním podlehli a právě na jejich počest byl zřízený tzv. Háj hrdinů.

Nová Ves nad Nisou

JABLONKÉ PASEKY

STARI KONEC

Pasecký vrch

Vrsová
Břusná
Konečná
Premyslova
Břusná
Konečná
Břusná
Konečná

Na Pláni

Starý lán

Pod Kynáštem

Kynáštský vrch

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Novoveská

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

Na Pláni

<

